

Praha 30.5.2011
čj. SRS 038288/2011

Oblastní odbor SRS
Ztracená 1099/10
161 00, Praha 6

Zpráva č. 9 oblastního odboru PRAHA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 23.5.–29.5.2011

1. Počasí

V tomto týdnu v oblasti převládalo teplé a slunečné počasí. Ranní teploty se pohybovaly od 7 °C do 15 °C, odpolední od 17 °C do 29 °C. V průběhu čtvrtky se oblastí přehnaly lokální bouřky s přívalovými dešti. Srážky dosáhly různé intenzity. Místy napršelo od 2 mm do 25 mm. Poškození porostů prudkým deštěm však nebylo nikde zaznamenáno.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Nastala migrace mšic na letní hostitele. Okřídlené mšice byly pozorovány v ozimé pšenici, hrachu, cukrovce a chmelu. Nyní převládající suché a teplé počasí brzdí rozvoj houbových chorob, ale současně nahrává vyššímu výskytu škůdců.

OBILNINY

Dlouhodobý nedostatek srážek lokálně poškodil porosty ozimých pšenic a jarních ječmenů. Zasažené porosty jsou nízké, řídké, málo odnožené, místy rostliny v ohniscích uschly. V současné době probíhá v oblasti ochrana proti listovým chorobám.

PŠENICE OZIMÁ (RF 37-55 BBCH)

Nové střední výskyty padlí pšenice (*Blumeria graminis*) a další slabé výskyty tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*) nebyly pozorovány. Většina porostů v oblasti je ošetřena proti houbovým chorobám.

První výskyt světle hnědé skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*) pozorován v okrese Příbram (Bubovice u Březnice, 27.5.).

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51 (metání). Zásahy se současně provádí proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

V okresech Kladno (Šlapanice, 27.5.) a Kutná Hora (Hlízov, Miskovice, Nové Dvory, Poličany, Suchdol a Svatý Mikuláš, 25.5.) nalezeny na listech první malé kolonie kyjatyk travní (*Metopolophium dirhodum*).

První výskyty kolonií mšice stěmchové (*Rhopalosiphum padi*) pozorovány v okrese Kladno (Šlapanice, 27.5.).

V porostech v okrese Příbram (27.5.) bylo zjištěno více než 50% vylíhlých larev **kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*)** a **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)**. Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vylíhlých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vylíhlých larev. Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smykáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může počet vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vylíhlých více jak 50 % larev.

JEČMEN OZIMÝ (RF 51–69 BBCH)

Všeobecně v oblasti pozorovány slabé výskyty chorob. Plošně v oblasti je pozorováno **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** a **spála ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** na spodních patrech rostlin ve slabých výskytech. Pozorování spály ječmene se provádí od vytvoření 2. kolénka do začátku metání (32-51 BBCH) a ve fázi 71 BBCH. Kontroluje se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny). Z každé rostliny se vybere jedna průměrně vzrostlá odnož. Ve fázi 32-37 BBCH se hodnotí příznaky napadení na 4. listu shora, ve fázi 39-51 BBCH na 3. listu shora. Ošetří se porosty, u nichž je ve fázi 32-51 BBCH napadeno 50 a více % listů.

První výskyt **prašné sněživosti ječmene (*Ustilago tritici* f.sp. *hordei*)** pozorován v okresech Kladno (Klobouky, 27.5.) a Příbram (Volenice, 27.5.).

Plošně v okrese Příbram pozorováno více než 50% vylíhlých larev **kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*)** a **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)**.

JEČMEN JARNÍ (RF 30–49 BBCH)

Střední výskyty **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** sledovány v okrese Kladno (Tuřany, 27.5.).

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze BBCH 37. Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Střední výskyt **síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** pozorován v okrese Kladno (Tuřany, 27.5.) a v okrese Příbram (27.5.) na některých neošetřených porostech.

Pozorování síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene se provádí na konci odnožování (29 BBCH), při objevení se posledního listu (37 BBCH) a začátkem metání (51 BBCH). Kontroluje se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny). Z každé rostliny se vybere jedna průměrně vzrostlá odnož. Ve fázi 29 BBCH se hodnotí celá rostlina. Ve fázi 29 a 37 BBCH se určí % napadených rostlin (odnoží).

První všeobecné výskyty **kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*)** pozorovány v okresech Kutná Hora (Hlízov, Miskovice, Nové Dvory, Poličany, Suchdol a Svatý Mikuláš, 25.5.) a Příbram (Březnice, 27.5.).

Vajíčka a larvy **kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*)** a **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)** pozorovány plošně v celé oblasti ve slabých výskytech.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 34-51)

V okresech Kladno (Třebíz, 27.5.) a Příbram (Vranovice, 27.5.) pozorovány první slabé výskyty imag **kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)** v porostech.

Pozorování se provádí 1x týdně od fáze druhého jednoduchého pravého listu do počátku žluté zralosti. Na 10-ti místech v porostu se prohlédne vždy 10 rostlin (celkem 100), mšice se z každé rostliny oklepou na papír a spočítají.

Ošetření se doporučuje při zjištění výskytu 3-5 jedinců (samiček a nymf) na rostlinu bez ohledu na růstovou fázi.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 67–75 BBCH)

Opět pozorován slabý výskyt **fómového černání stonků řepky (*Leptosphaeria maculans*)** v okrese Příbram (Orlov, 20.5.).

První výskyt **verticiliového vadnutí řepky (*Verticillium spp.*)** pozorován v okrese Příbram (Orlov, 27.5.).

Střední výskyty larev **bejlomorky kapustové (*Dasyneura brassicae*)** byly zjištěny v okrese Kutná Hora (Nové Dvory, Suchdol, 24.5.) a první slabé výskyty v okrese Příbram (Kosova Hora, 23.5., Bubovice, Orlov, 27.5.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách. Kritické číslo je 1 samička na 4 rostliny.

Slabé výskyty **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** pozorovány v okrese Kutná Hora (Hlízov, Poličany, Miskovice, Nové Dvory, Suchdol, 25.5.)

MÁK SETÝ (RF 40-50 BBCH)

V okrese Kladno (Beřovice, 27.5.) nalezeny v porostech ve slabém výskytu rostliny poškozené **helmintosporiovou nekrózou máku (*Pleospora papaveracea*)**.

Mšice maková (*Aphis fabae*) nebyla dosud na sledovaných porostech v oblasti pozorována.

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 25-49 BBCH)

Byla zahájena sklizeň raných brambor pěstovaných pod netkanou textilií v okrese Nymburk (Lysá nad Labem).

Zjištěn první slabý výskyt vajíček **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** v okrese Mladá Boleslav (Bítouchov, 27.5.) na zahradě drobného pěstitele a střední výskyty imág v okrese Beroun (Stášov, 27.5.) na porostech u zahrádkářů.

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

KUKUŘICE (RF 14-30 BBCH)

Sledované porosty jsou bez chorob a škůdců. Poškození mrazem způsobilo dočasné zpoždění vývoje.

ŘEPA CUKROVKA (RF 18-31 BBCH)

V okrese Kutná Hora (Suchdol, Miskovice, 25.5.) pozorována vajíčka a v okrese Kladno (Zlonice, 27.5.) nalezeny ve spodních listech první miny **květilky řepné (*Pegomya hyoscyami*)**.

V okrese Kladno (Zlonice, 27.5.) pozorována první okřídlená imaga **mšice makové (*Aphis fabae*)** v porostech.

CHMEL

CHMEL (RF 26-31 BBCH)

V okrese Rakovník (Chrástany, 23.5., Drnek, Zlonice, 27.5.) zjištěn první výskyt **mšice chmelové (*Phorodon humuli*)**.

Při přemnožení působí zasychání listů chmele a chmelových šištic. Zasychání a odumírání vzrostného vrcholu a výhonů. Důsledkem je snižování asimilační plochy a znehodnocení chmelových šištic.

Oslabování rostlin. Výnosové ztráty 1-10%. Přenos virůz.

Je vhodná průběžná chemická ochrana, vždy na začátku tvorby kolonií larev mšic na rostlinách chmele (na spodní straně mladých, často nerozvitých listů, zejména na návětrné straně rostlin).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 71-72 BBCH)

V okrese Mladá Boleslav (Březinka, 26.5.) zjištěn první výskyt **strupovitosti jableň** (*Venturia inaequalis*).

V okrese Beroun (Stašov, Otmíče, 27.5.) pozorován lokálně střední výskyt **mšice jablečné** (*Aphis pomi*).

V okrese Kutná Hora (Kaňk, Český Brod, 24.5.) byl opět zjištěn silný výskyt **obaleče jablečného** (*Cydia pomonella*). Střední výskyty pozorovány v okrese Beroun (Stašov 24.5.), Kladno (Slaný, 27.5.) a Mladá Boleslav (Březinka, 26.5.). Vše odpozorováno ve feromonových lapácích.

Sledování letu imág do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Proti obaleči jablečného se ošetřuje při dosažení prahu škodlivosti po odkvětu, tj. při výskytu 2 vajíček /100 plodů s přilehlými listy, případně 10 motýlů /lapák/3-4 dny.

Střední výskyt **obaleče jabloňového** (*Hedya nubiferana*) byl zjištěn ve feromonovém lapáku v okrese Beroun (Zadní Třeboň, 29.5.). V okrese Kutná Hora byla na pozorovacích bodech (Kutná Hora, Český Brod) letová vlna ošetřena.

HRUŠEŇ (RF 72-73 BBCH)

V silničním stromořadí v okrese Kladno (Slaný a Dolín, 26.5.) došlo k holožírům způsobeným housenkami **bekyně zlatořitné** (*Euproctis chrysorrhoea*).

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 71-72 BBCH)

V okrese Beroun (Stašov, 27.5.) zjištěn střední výskyt imág **obaleče švestkového** (*Cydia funebrana*) ve feromonových lapácích. Ostatní výskyty v oblasti byly slabé.

Drobné ovoce

ANGREŠT

Další výskyty **hnědého padlí angreštu** (*Sphaerotheca mors-uvae*) na bobulích byl pozorován v okrese Beroun (Otmíče, Netolice, Stašov, 27.5.).

RÉVA VINNÁ (RF 55-57)

Ve feromonových lapácích v okrese Mělník (Mělník) a Beroun (Karlštejn) zjištěny ve sledovaném období pouze slabé výskyty **obalečika jednopásného** (*Eupoecilia ambiguella*) a **obaleče mramorovaného** (*Lobesia botrana*).

Sledování letu imág do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 20.4. do ukončení letu 2. generace (zpravidla do 15.8.).

Ošetřuje se za 7-8 dní po vyvrcholení letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen zcela výjimečně při malé násadě květenství (poškození mrazem, špatná diferenciací) a mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonových lapácích. Ošetření proti 2. generaci je účelné zpravidla tehdy, když se při začátku hromadného letu zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělých obaleče jednopásného nebo obaleče mramorovaného v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu (za chladného, deštivého a větrného počasí), je možno ošetření proti 2. generaci zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

OKRASNÉ DŘEVINY

MODŘÍN

V okrese Praha-východ (Kostelec nad Černými lesy, 25.5.) pozorováno lokálně silné vyžírání jehlic v lesním porostu larvou **pouzdrovníčka modřínového** (*Coleophora laricella*).

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan